

vaný byl ve směrodatné době kancelářským oficiantem a přidělen kanceláři trestního oddělení okresního soudu v L. Ze spisu vychází, že okresní soudce Josef F. byl v trestním oddělení činným a vykonával tam i trestní soudnictví. Nálezací soud o něm zjišťuje, že je samosoudcem, jemuž bylo k samostatnému vyřizování přiděleno vyřizování dožádání cizích soudů, zejména také vyřízení trestní věci Berty K-ové, od níž obžalovaný trestní pokutu 50 Kč v září 1924 neoprávněně převzal, avšak neodvedl, nýbrž za sebou zadržel a sobě přivlastnil. Vůči těmto zjištěním nemůže býti pochybnosti, že okresního soudce F-e dlužno považovati za vrchnost ve smyslu Šu 187 tr. zák. Zákon mluví tu o »soudu« vůbec, aniž označení to nějak omezuje nebo co do oboru působnosti soudů blíže určuje. Jisto je dále, že pod výrazem »soud« nelze rozuměti »soud« jako pojem abstraktní, nýbrž že sluší na zřeteli míti orgány soud ten reprezentující a pravomoc soudní u něho, ať tu neb onu, vykonávající. K takovým orgánům dlužno počítati nesporně okresního soudce F-e, kdyžtž podle spisů a zjištění rozsudkových vykonával v trestním oddělení okresního soudu pravomoc soudní, ať jakéhokoli druhu, a zejména prováděl v trestní věci Berty K-ové úřední úkony. Ani ustanovení Šu 84 tr. ř. nečiní pochybným oprávnění, ba povinnost onoho okresního soudce jakožto soudcovského orgánu okresního soudu v L., by dal podnět k zavedení trestního řízení pro trestné činy, které dojdou k jeho vědomí, ať způsobem jakýmkoli. Za tohoto právního nazírání nelze přiznati obžalovanému beztrestnost ve smyslu Šu 187 tr. zák. Bereť soud jednak za prokázáno, že okresní soudce F. se dověděl, pokud se týče měl důvodné podezření, že obžalovaný s pokutou Berty K-ové něco provedl, nejdéle v druhé polovici února 1925 a že za účelem vysvětlení již v této době volal Bertu K-ovou k soudu, jednak za zjištěno, že obžalovaný navrátil zadrženou pokutu 50 Kč až teprve dne 2. března 1925, tedy nikoli dříve, jak zákon žádá, nýbrž později, nežli vrchnost, představovaná okresním soudcem F-em, o zavinění jeho zvěděla. V každém směru bezdůvodnou zmatečnou stížnost náleželo proto zavrhnouti.

Čís. 2402.

Falšování potravin (zákon ze dne 16. ledna 1896, čís. 89 ř. zák.).
Způsobilost potravin »uškoditi lidskému zdraví« (§ 18 čís. 2 zákona) vztahuje se i na vlastnosti (obzvláště vzezření) předmětu, určeného ku požívání lidmi jako potravin, jež vzbuzují ošklivost, odpor, hnus.

(Rozh. ze dne 7. června 1926, Zm I 48/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmatečnou stížností státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 18. prosince 1925, pokud jím byla obžalovaná Hulda B-ová podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěna z obžaloby pro přečin podle Šu 18 čís. 2 zákona ze dne 16. ledna 1896, čís. 89 ř. zák. z roku 1897, zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil krajskému soudu v Chebu, by ji v rozsahu zrušení opět projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost napadá rozsudek první stolice jen, pokud jím byla z obžaloby sprostěna spoluobžalovaná Hulda B-ová, a uplatňuje důvody zmatečnosti podle č. 5 a č. 9 písm. a) § 281 tr. ř. Neprávem napadá sprostující výrok ohledně případné obžaloby pro přestupek § 11 č. 4 zákona o potravinách výtkou opíranou o č. 5 § 281 tr. ř., že nejsou pro tento výrok uvedeny žádné důvody; neboť ustanovení č. 5 § 281 tr. ř. vztahuje se výhradně k výrokům o skutečnostech, kdežto napadený výrok jest částí právních závěrů nalézacího soudu. Rovněž dlužno pokládati stížnost za neprovedenou, pokud též výrok napadá zmatkem č. 9 písm. a); neboť příslušná část vývodů stížnosti nevychází, jak předpokládá zákonné provádění hmotněprávních důvodů zmatečnosti, ze skutečností napadeným rozsudkem zjištěných, nýbrž předpokládá, že obžalovaná věděla, že potravina jí prodaná jest zkažená, a že kupitelka Sch-ová nemohla zkažený stav potravin poznati. Pokud však stížnost dále namítá, že jest výrok nalézacího soudu o přečinu § 18 č. 2 zákona o potravinách právně mylným a podle § 281 č. 9 písm. a) tr. ř. zmatečným, nelze jí upřít oprávnění. Rozhodovací důvody první stolice vyslovují, že není bezvadně zjištěno, že šlo v projednávaném případě skutečně o tuberkule, a že naopak nelze vyloučiti možnost, že šlo o euchy-nokokky naprosto neškodné. Přes to rozebírá nalézací soud případnou okolnost, že prodané plíce byly tuberkulosní, a dospívá k závěru, že by ani tato okolnost neopodstatňovala objektivní skutkové podstaty přečinu § 18 č. 2 zákona o potravinách, protože prý plíčka (osrdí) požívají se vařené a tuberkule se vařením usmrcují, takže vařením pozbývají své škodlivosti pro zdraví v užším smyslu slova. Pochybnosti o povšechné správnosti tohoto závěru, stížností nenapadeného, nutno ponehati stranou, ačkoliv jest na snadě, že zničení tuberkulí varem předpokládá, by var účinkoval na ně po dostatečnou dobu. Rozhodovací důvody zaujímají pak i stanovisko k seznání soudního znalce, že tuberkule, přesněji plíce s tuberkulosními chuchvalci vzbuzují ošklivost (odpor, hnus), a přidávají se k tomuto předpokladu znalcovu, mají však za to, že se tím nezakládá škodlivost pro zdraví po rozumu zákona o potravinách, protože ošklivost (odpor, hnus) před pokrmem neúčinkují sama o sobě škodlivě na zdraví a toliko zošklivují dotyčné osobě požívání dotyčného pokrmu. Právem namítá stížnost, že názor, jímž se takto řídil nalézací soud ohledně pojmu způsobivosti potravin, uškodití zdraví lidskému, příčí se správnému výkladu zákona. Zdravím rozumí se příznivý stav celkový, jenž vyplývá z nerušené pravidelné funkce všech ústrojů lidského těla a myslí, tedy také zaživacích ústrojů, citlivých pro hnus, odpor aneb ošklivý vzhled potravin; porušené tyto funkce vyvolávají pak různé neduhy zdraví škodlivé. Nezáleží na tom, že na pocit ošklivosti, odporu, hnusu nereaguje každý člověk nechutí k jídlu a ochabnutím zaživacího procesu a že i jinak dostavují se tyto škody u různých jednotlivců při různých předmětech, v různé intenzitě a v různém trvání. Zákon o potravinách nepřihlíží k různostem ve zvláštní povaze poživatelů, nýbrž má na zřeteli povšechně ochranu zdraví všech osob, pro něž přicházejí předměty dotyčného druhu v úvahu jako potraviny, a ne-

předpokládá proto (naprostou, bezvýjimečnou) škodlivost pro zdraví kohokoliv, ale jen povšechnou způsobilost uškoditi lidskému zdraví. Při správném výkladu zákona dlužno tudíž vymeziti pojem způsobilosti uškoditi zdraví lidskému tak, že jsou jím zasaženy i vlastnosti, obzvláště vzezření předmětu ku požívání lidmi jako potraviny určeného, které vzbuzují ošklivost, odpor, hnus. Opačný názor nalézacího soudu spočívá na nesprávném použití zákona a činí rozsudek zmatečným podle Šu 281 čis. 9 písm. a) tr. ř. Arciť jest tímto zmatkem bezprostředně stížen toliko rozsudečný závěr, jehož východiskem jest rozsudkem odmítaný předpoklad, že šlo o plíce tuberkulosní. Avšak jest — jak stížnost případně zdůrazňuje, — lhostejno, zda ošklivost vzbuzující stav potraviny, v něraž dlužno shledati způsobilost uškoditi lidskému zdraví, povstala tuberkulosou, či euchynokokky. Opomenul-li nalézací soud uvažovati o způsobilosti plic uškoditi lidskému zdraví s hlediska daného jeho předpokladem, že šlo v závadných chuchvalcích plic o euchynokokky, jest i tento nedostatek právních úvah zřejmě jen důsledkem jeho nesprávného právního názoru, takže jest celý sprostňující výrok ohledně Huldy B-ové výronem nesprávného výkladu zákona a stížen vyličeným zmatkem. Proto bylo stížnosti vyhověti a rozsudek první stolice, pokud jest zmatkem stížen a stížností napaden, to jest ve výroku o vině Huldy B-ové zrušiti. Rozhodovací důvody zrušeného rozsudku jednají výhradně o objektivní stránce trestného činu. Není v nich ani zjištěno ani popřeno, že Hulda B-ová věděla, že plíce jí prodané jsou způsobilé uškoditi lidskému zdraví (§ 18 čis. 2 zákona o potravinách), neb že alespoň při řádné pozornosti mohla poznati, že tomu tak jest (§ 14 čis. 2 zákona). Proto nemohl zrušovací soud uznati ihned ve věci samé a bylo ji vrátiti nalézacímu soudu k opětnému projednání a rozhodnutí. Dojde-li nalézací soud, jemuž náleží při opětném projednání a rozsouzení skutku Huldy B-ové i zjišťování objektivních složek, obzvláště řešení otázek, zda šlo v závadných chuchvalcích o tuberkule či euchynokokky a zda mohlo požívání prodaných plic uškoditi lidskému zdraví, byť jen pro jejich vzhled, ošklivost vzbuzující, opětně k závěru, že skutková podstata přečinu Šu 18 čis. 2 není naplněna, bude na něm, by o skutku uvažoval i s hlediska Šu 14 čis. 2, po případě Šu 11 čis. 4, po případě Šu 12 zákona.

Čís. 2403.

Uveřejnění rozsudku podle Šu 14 čis. 2 zákona ze dne 30. května 1924, čis. 124 sb. z. a n. (složení peněz k tomu cíli) dlužno považovati za »zadostiučinění« ve smyslu Šu 4 zákona o podmíněném odsouzení a a nelze je podmíněně odložit.

(Rozh. ze dne 7. června 1926, Zm I 163/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl v neveřejném zasedání zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského jakožto nalézacího soudu v Chrudimi ze dne 18. ledna 1926, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem proti bezpečnosti cti podle §§ 487, 488, 491, 490 tr. zák. a Šu 1 zák. ze dne 30. května 1924, čis. 124 sb. z. a n.